

ירושלים יג' באלול תשע"א
12 בספטמבר 2011
222/2011

סקר הערכת המגמות בעסקים: נתוני חודש אוגוסט 2011 Business Tendency Survey: Estimates of August 2011

- על פי הערכת מנהלים, במאזן הפעילות העסקית בחודש אוגוסט 2011, תרשם האטה (-7.0%) בהמשך להאטה קלה מחודש מאי.
- ציפיות המנהלים במרבית ענפי המגזר העסקי הן להתרחבות של הפעילות בשלושת החודשים הקרובים.
- באוגוסט חלה ירידה חדה בצפי למספר לינות ישראלים בשלושת החודשים הבאים; גם בצפי למספר לינות תיירים נמשכת ההאטה והיא הגיעה לשיא שלילי - 43.9%.
- מתחילת הסקר בדצמבר 2010 - מגמה של ירידה במאזן הכולל של דיווחי מנהלים בענף התעשייה - מבטאת הערכות מנהלים לצפי של הרעה במצב הכלכלי של עסקיהם.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) החלה לבצע בחודש דצמבר 2010, סקר חודשי שוטף חדש – סקר הערכת המגמות בעסקים (Business Tendency Survey). הסקר מהווה חלק מסדרת פעולות המתבצעות במסגרת הצטרפותה של ישראל לארגון ה-OECD. המתודולוגיה של הסקר תואמת את ההנחיות של ארגון ה-OECD לסקרים מסוג זה.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן. המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר מצפים להטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר מצפים להרעה. באופן תיאורטי, המאזן יכול לנוע בין מינוס 100% (כאשר כל המשתתפים בסקר דיווחו על הרעה), לבין 100% (כאשר כל המשתתפים דיווחו על הטבה). מאזן נטו הקרוב לאפס מלמד על צפיות ליציבות בפעילות, מאזן חיובי על עלייה ומאזן שלילי על ירידה.

הממצאים

לוח א. מאזן כולל והמאזן לפי ענפים, דצמבר 2010 – אוגוסט 2011 (אחוזים)
Table A. Total Balance and Balance by Branch, December 2010 – August 2011 (percent)

ענף המלונאות	ענף השירותים	ענף המסחר הקמעונאי	ענף הבינוי	ענף התעשייה	מאזן כולל		
40.7	4.3	-9.9	-12.4	8.6	3.3	דצמבר	2010
14.2	3.7	-1.8	-1.3	5.5	3.4	ינואר	2011
6.0	-1.8	-2.6	-9.2	3.9	-1.1	פברואר	
11.8	5.3	-4.3	-1.3	0	2.8	מרס	
24.0	3.6	-4.1	-1.9	0.8	2.2	אפריל	
3.4	1.4	0.6	-8.6	-4.8	-0.6	מאי	
-6.0	0.7	-3.2	-1.1	-6.3	-1.4	יוני	
-2.0	-0.8	-2.8	-4.2	-7.2	-2.6	יולי	
-33.1	-4.4	-12.0	-7.7	-9.2	-7.0	אוגוסט	

כתבה: אילנה דרור, תחום אינדיקטורים כלכליים
לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת הדוברות בטל : 02-6527845

מניתוח הדיווחים של החברות והעסקים המשתתפים בסקר עולה כי בחודש אוגוסט 2011 חלה האטה בפעילות על פי הערכת המנהלים בכל ענפי המגזר העסקי. הערכות פסימיות במיוחד מדווחות על ידי מנהלי עסקים בענף המלונאות שבו נרשם מאז תשובות שלילי של 33.1%.

מהערכות של מנהלי החברות והעסקים בענף התעשייה, עולה כי בחודש אוגוסט 2011 המשיכה מגמת ההאטה שדווחה החל מחודש מאי. המאזן הכולל של הענף עמד על 9.2% (ראה לוח א'). הפער בין הערכת מצב הפעילות בהווה לציפיות לגבי התפתחות הפעילות בשלושת החודשים הקרובים הצטמצם והתקרב למצוי ברב מדינות ה-OECD. מתחילת הסקר בדצמבר 2010, ישנה מגמה של ירידה במאזן הכולל המבטאת הערכות מנהלים להאטה בפעילות הכלכלית של עסקיהם. מבין המנהלים שהשתתפו בסקר בחודש אוגוסט, 13.6% ציינו הערכה לגידול בפעילות, לעומת 23.3% שציינו הערכה לירידה בפעילות. ההפרש המשוקלל בין אחוז המציינים שינוי חיובי לאחוז המציינים שינוי שלילי, נותן את המאזן הכולל שהוא 9.2% -.

ענף התעשייה

לוח ב. מדדים בענף התעשייה, דצמבר 2010 – אוגוסט 2011 (אחוזים)
Table B. The Balance in the Industry Branch, December 2010 – August 2011 (percent)
 מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר

מספר המועסקים	היקף האשראי	מלאי המוצרים המוגמרים	היקף המכירות	הייצור (התפוקה)	היקף ההזמנות ליצוא	היקף ההזמנות לשוק המקומי		
6.3	2.9	2.4	3.1	5.1	-4.8	5.1	דצמבר	2010
2.6	5.4	4.7	8.4	5.9	4.1	4.9	ינואר	2011
1.2	2.3	5.6	3.8	2.0	1.6	-1.3	פברואר	
0	1.0	2.0	-4.2	2.0	0	-3.8	מרס	
2.9	2.0	3	-2.0	-0.8	0.9	1.0	אפריל	
0.9	0.7	-0.3	-3.5	-5.8	-3.4	1.4	מאי	
-2.7	4.3	1.9	-5.1	-4.4	-4.1	0.9	יוני	
-2.4	2.5	-1.5	-3.6	-4.7	-6.0	1.6	יולי	
-1.5	5.6	1.2	-3.7	-6.5	-9.1	-2.3	אוגוסט	

ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים

צפי במספר המועסקים	צפי במוצרים המוגמרים	צפי בהייצור (התפוקה)	צפי בהזמנות ליצוא	צפי בהיקף ההזמנות לשוק המקומי		
2.8	21.4	14.9	10.3	9.0	דצמבר	2010
4.7	23.5	17.3	18.8	14.2	ינואר	2011
6	25.6	20.2	14.6	21.7	פברואר	
2.9	19.4	15.2	13.5	13.1	מרס	
8.2	12.9	19.2	20.4	21.3	אפריל	
-0.7	19.6	10.9	14.9	12.4	מאי	
0	6.9	16	17	14.2	יוני	
1.3	3.8	14.9	15.8	14.7	יולי	
-4.3	-0.8	1.1	1.1	1.0	אוגוסט	

בחודש אוגוסט נרשמה ירידה בדיווחי המנהלים ברוב מדדי הפעילות בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם: ירדו הערכות לגבי היקף הזמנות לשוק המקומי (2.3% -), היקף הזמנות לייצוא (9.1% -), היקף הייצור (6.5% -), היקף המכירות (3.7% -) ומספר המועסקים (1.5% -).
 ציפיות המנהלים בהערכותיהם בחודש אוגוסט במדדי הפעילות בשלושת החודשים הבאים מבטאות אמנם הערכות על התרחבות הפעילות ברב המדדים, אך מדובר באופטימיות זהירה מאוד, מאחר ומאזני ציפיות ירדו מאוד יחסית לנתונים בחודשים הקודמים ואף הפכו לשליליים במדדי צפי לשינוי במחירי המוצרים המוגמרים ובמספר המועסקים.
ענף הבינוי

לוח ג. מדדים בענף הבינוי, דצמבר 2010 – אוגוסט 2011 (אחוזים)

Table C. The Balance in the Construction Branch, December 2010 – August 2011 (percent)

ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים			מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר			
צפי במחירי התוצרים	צפי במספר המועסקים	צפי בהיקף הפעילות	היקף עבודות חדשות	היקף הפעילות השוטפת		
7	7.7	17.1	-10.3	-12.5	דצמבר	2010
13.3	1.9	16.8	-7.7	-3.2	ינואר	2011
9.4	-6.3	13.3	-16.2	-7.9	פברואר	
15.2	3.9	15.6	-11.9	-14.2	מרס	
12.1	4.1	21.9	-3.5	-10.4	אפריל	
6.6	-0.8	11.1	-13.4	-18.8	מאי	
10.6	4.3	15.5	-9.3	-10	יוני	
7.2	9.6	13.5	0.7	-2.4	יולי	
0.3	5.4	15.8	-4.9	-8.8	אוגוסט	

לפי דיווחים של מנהלי החברות והעסקים בענף הבינוי, המשיכה המגמה השלילית שנרשמה מתחילת הסקר. בהסתכלות על מדדי הפעילות בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם, מאזן היקף הפעילות השוטפת ירד והגיע ל-8.8%. גם בהיקף עבודות חדשות נרשמה ירידה (4.9% -).
 ציפיות המנהלים במדדי הפעילות בשלושת החודשים הבאים מלמדות על צפי להתרחבות הפעילות. יצוין כי ציפיות לעליית מחירי התוצרים התמתנו באוגוסט, לעומת החודשים הקודמים..

ענף המסחר הקמעונאי

לוח ד. מדדים בענף המסחר הקמעונאי, דצמבר 2010 – אוגוסט 2011 (אחוזים)
Table D. The Balance in the Retail Branch, December 2010 – August 2011 (percent)

ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים				מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר			
צפי במחירי הסחורות	צפי במספר המועסקים	צפי בזמנות מספקים	צפי בהיקף מכירות	מלאי מוצרים	היקף מכירות		
16.2	- 3.8	11.9	27.3	7.2	- 7.5	דצמבר	2010
29.9	9.2	23.5	43.7	4.7	0	ינואר	2011
47.7	26.5	48.1	53.8	2.1	11.1	פברואר	
41.8	22.3	35.2	60	11.9	7.5	מרס	
36.1	18.1	45.2	54.6	12.7	11.6	אפריל	
33.6	2.7	24	35.2	12.9	16.9	מאי	
25.7	11.4	32.1	39.5	10.3	19.5	יוני	
14.8	11.4	30.9	37.2	14.9	13	יולי	
12.5	7.1	5.1	18.8	7.4	0.2	אוגוסט	

המאזן הכולל השלילי של דיווחי מנהלי החברות והעסקים במסחר הקמעונאי על הפעילות העסקית (-12%, ראה לוח א') מעיד על הערכות לירידה בפעילות בענף, בהמשך למגמה מעורבת מתחילת הסקר. לעומת זאת בהערכת המנהלים על הפעילות בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם נרשמה יציבות בהיקף המכירות (0.2%) ועלייה במאזן של היקף המכירות ובמלאי המוצרים (7.4%). מאזני מדדי הפעילות בשלושת החודשים הבאים מלמדים על המשך האופטימיות לגבי התרחבות הפעילות בעתיד הקרוב, אם כי מדובר באופטימיות יותר זהירה מזו שנצפתה בחודשים הקודמים.

ענף השירותים

לוח ה. מדדים בענפי השירותים, דצמבר 2010 – אוגוסט 2011 (אחוזים)
Table E. The Balance in the Services Branch, December 2010 – August 2011 (percent)

מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר					
היקף האשראי	מספר המועסקים	היקף המכירות ליצוא	היקף המכירות לשוק המקומי		
10.2	6.0	10.2	10.9	דצמבר	2010
9.3	-1.0	- 6.0	10.6	ינואר	2011
1.1	-8.0	0.7	1.3	פברואר	
3.5	5	0	-3.0	מרס	
1.7	6	5.6	6.2	אפריל	
6.5	8.4	-2.8	4.7	מאי	
10.3	4.5	-12.3	7.1	יוני	
4.6	6.9	-10.9	2.6	יולי	
6.0	3.7	-9.1	1.0	אוגוסט	

ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים

	צפי במספר המועסקים	צפי בהיקף מכירות לשוק המקומי	צפי בהיקף מכירות ליצוא	צפי במחירי השירותים	
2010	15.6	20.1	32.5	4.2	דצמבר
2011	24.9	27.5	35.3	12.4	ינואר
	18.6	30.3	25.6	15.9	פברואר
	23.0	25.9	31.3	9.6	מרס
	16.9	20.2	23.3	11.3	אפריל
	18.9	27	35.3	15.4	מאי
	20.0	22.3	21.8	10.1	יוני
	11.4	12.8	17.2	9.4	יולי
	10.2	12.4	34.1	9.1	אוגוסט

דיווחי מנהלי החברות והעסקים בענף השירותים מעידים על ירידה במאזן הכולל (4.4% - ראה לוח א'). בהערכת המנהלים על הפעילות בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם נרשמה עלייה קטנה במאזני היקף מכירות השירותים לשוק המקומי (1.0%), במספר המועסקים (3.7%) ובהיקף האשראי (6.0%). במאזן של היקף מכירות השירותים לייצוא נרשמת ירידה (9.1%) בהמשך לירידה בחודשים האחרונים. ציפיות המנהלים בהערכתיהם בחודש אוגוסט במדדי הפעילות בשלושת החודשים הבאים מלמדות על אופטימיות לגבי התרחבות הפעילות בכל המדדים.

ענף המלונאות

לוח ו. מדדים בענף המלונאות, דצמבר 2010 – אוגוסט 2011 (אחוזים)
 Table F. The Balance in Hotels, December 2010 – August 2011 (percent)
 מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר

	מספר לינות ישראלים	מספר לינות תיירים	מספר המועסקים	היקף האשראי	פדיון החברה
2010	25.5	62.9	12	5.1	47.8
2011	17.6	64.1	6.9	8.2	55.9
	- 9.6	14.6	8.5	- 4.6	14.8
	- 11.2	23.1	19.3	1.7	9.9
	- 22.7	14.2	19.5	- 1.7	1.8
	8.7	-6.2	4.4	18.1	0
	-2	-18.8	8	0.4	5.4
	5.9	-24.4	9.7	-0.8	1.2
	-3.7	-34.9	6.4	2.1	-12.0

ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים

	צפי בתעריף חדרים	צפי במספר המועסקים	צפי בהיקף לינות התיירים	צפי במספר לינות ישראלים	
2010	12.7	- 6.2	30.2	- 16.1	דצמבר
2011	14.6	14.3	33.2	0.3	ינואר
	51.8	10.6	48.3	42.8	פברואר
	37.9	29.7	62.6	40.7	מרס
	42.2	32.7	8.9	20.1	אפריל
	-0.9	6.8	1.7	18.4	מאי
	17.6	5.9	-26.2	18.8	יוני
	9.2	7.7	-25.7	-1.9	יולי
	-25.1	-11.7	-44.0	-6.8	אוגוסט

דיווחי מנהלי החברות והעסקים בענף המלונאות מעידים על ירידה חדה במאזן הפעילות העסקית (%-33.1 ראה לוח א'). בהערכת המנהלים על הפעילות בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם נרשמה ירידה במספר לינות ישראלים (%-3.7) במספר לינות תיירים (%-34.9) ובפדיון החברה (%-12.0). בהערכותיהם של המנהלים בחודש אוגוסט במדדי הפעילות בשלושת החודשים הבאים מלמדות ציפיות להאטה בפעילות, בכל המדדים. חשוב לציין שייתכן והציפיות לגבי המשך השנה מבטאות במידת מה גורם עונתי ואת השפעת החגים, שכאמור לא ניתן לנכות בשל התקופה הקצרה של ביצוע הסקר.

הגדרות

סקר זה נועד לספק מידי חודש מידע עדכני על הציפיות במשק. ממצאי הסקר ישמשו את מקבלי ההחלטות במגזר העסקי והציבורי בבואם לבחון ולתכנן מדיניות עסקית וכלכלית.

הסקר מתבצע בענפים העיקריים של המגזר העסקי: תעשייה, בינוי, מסחר קמעונאי, שירותים ומלונאות. שאלות הסקר איכותניות - החברות/ עסקים מתבקשות לדווח על כיווני השינויים של המשתנים השונים – עלייה, ירידה או יציבות.

המאזן - חושב לכל שאלה על פי תרגום התשובות של מנהלי החברות לציונים הבאים: התשובה "טוב מהרגיל/גדל יחסית לעונה" מקבלת ציון 1, התשובה "ללא שינוי /רגיל לעונה" מקבלת ציון 0 והתשובה "רע מהרגיל/קטן יחסית לעונה" מקבלת ציון 1-. לאחר מכן, כל ציון מקבל משקל בהתאם לחלקן של משרות השכיר שאותן החברה מייצגת מכלל משרות השכיר בענף הכלכלי שבו החברה פועלת. המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה. מאזן השווה לאפס מעיד על חוסר שינוי כלומר יציבות בחברה, מאזן שלילי מעיד על כך שאחוז החברות עם מספר גדול של משרות שכיר מדווחות על הרעה במצב מאשר על שיפור, ואילו מאזן חיובי מעיד על כך שאחוז החברות עם מספר גדול של משרות שכיר מדווחים על הטבה.

המאזן הכולל - חושב כסכום משוקלל של המאזן בחמשת ענפי הסקר (בשאלה "מהו להערכתך מצבה העסקי/כלכלי של החברה נכון להיום?"), בהתאם למשקל של אותו ענף בסך משרות השכיר של אוכלוסיית הסקר.

אוכלוסיית הסקר

האוכלוסייה בסקר מגמות בעסקים כוללת את כל החברות בהן המעסיקים לפחות 5 מועסקים בענפים הכלכליים הבאים:

שם הענף	סימול הענף	הערה
תעשייה	B	
בינוי	D	
מסחר קמעונאי ומכירה קמעונאית של דלק	504, 52	
בתי מלון ושירותי אירוח	55	למעט ענף 552
ענפי השירותים	F (56),G,H,I,L,M (90,94), K(8088)	למעט ענף 64 וקרנות מחקרים בבתי חולים

ענפי השירותים כוללים:

- ענף הסדר F - מסעדות ושירותי אוכל (ענף 56)
- ענף הסדר G – תחבורה, למעט ענף אחסנה, מגרשי חניה ומסופי מטען (ענף 64)
- ענף הסדר H - בנקאות, ביטוח ומוסדות פיננסיים אחרים (ענפים 67-68)
- ענף הסדר I - נכסי דלא ניידי, פעילויות השכרה ושירותים עסקיים (ענפים 70-76)
- ענף הסדר K - תת ענף 8088 - חינוך מבוגרים, קורסים, הכשרות, השתלמויות ובתי ספר אחרים (שלא נמצאים במקום אחר)
- ענף הסדר L - שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד (ענפים 85-86)
- ענף הסדר M - ענף סילוק שפכים ואשפה ושירותי תברואה (ענף 90)
- ענף הסדר M - ענף פעילויות בילוי הפנאי, תרבות וספורט (ענף 94)

גופים השייכים לסקטורים הבאים אינם חלק מאוכלוסיית הסקר:

- ממשלה מקומית (סקטור 131300)
- מלכ"רים ציבוריים (סקטור 131110)
- מלכ"רים פרטיים המשרתים משקי בית (סקטור 150020)
- חברות ממשלתיות לא פיננסיות (סקטור 110010)
- מתווכים פיננסיים אחרים בבעלות ממשלתית (סקטור 123010)
- חברות ביטוח ופנסיה בהנהלה ממשלתית (סקטור 125010)

מדגם "סקר הערכת המגמות בעסקים מהווה **תת מדגם** של "סקר משרות פנויות" ומקיף כ-1000 יחידות.

במסגרת הסקר נאספות הערכות המנהלים בנוגע למצב העסק, בשלוש נקודות זמן: המצב של העסק במועד הסקר, המצב בשלושת החודשים שקדמו לביצוע הסקר בהשוואה לשלושת החודשים הקודמים, וציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים שאחרי ביצוע הסקר. בנוסף נשאלים מנהלי החברות על ציפיות לשינויים בשער החליפין ובמדד המחירים לצרכן ועל מגבלות העומדות בפני העסק. המשתתפים בסקר מתבקשים להעריך את השינוי (שיפור/ יציבות/ הרעה) במצב העסקים. בהודעה הנוכחית מובאים לראשונה נתונים מחודש דצמבר 2010 ועד חודש מרס 2011. בעתיד יתפרסמו אומדני הסקר באופן שוטף כשבועיים אחרי סיום החודש שעברו נאספו נתונים. כך, הסקר יספק את האינדיקציה העדכנית ביותר על פעילות המגזר העסקי ועל ציפיות מנהלי החברות להתפתחות העסקים בשלושת החודשים הקרובים. נציין, כי בשלב זה, לא ניתן לנכות את השינויים הנובעים מהשפעת העונתיות, החגים וימי הפעילות במשק, בשיטות הסטטיסטיות המקובלות. עם זאת, מנהלי החברות מתבקשים להעריך מצב עכשווי של החברה והמצב בשלושת החודשים לפני הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם **יחסית לעונה**.